

Номер провадження: 22-ц/813/1776/24
Справа № 523/20249/21
Головуючий у першій інстанції Кремер І.О.
Доповідач Северова Є. С.

ОДЕСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

17.01.2024 року

м. Одеса

Одеський апеляційний суд у складі колегії:

головуючого - Северової Є.С.,

суддів: Вадовської Л.М., Комлевої О.С.

учасники справи:

позивач – Акціонерне товариство «Одесагаз»,

відповідач – Особа_1 ,

розглянув у порядку письмового провадження апеляційну скаргу Особа_1 на заочне рішення Суворовського районного суду м. Одеси від 17.05.2023, у складі судді Кремер І.О.,

ВСТАНОВИВ:

В листопаді 2021 АТ «Одесагаз» звернулось до Суворовського районного суду м. Одеси з позовом до Особа_1 про стягнення вартості нарахованого об'єму природного газу за не несанкціонований газопровід.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що Особа_1 є абонентом АТ «Одесагаз» та споживачем природного газу і стороною Типового договору розподілу природного газу, затвердженого Постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498, оскільки у 2017 році (в час коли вона була неповнолітньою) її опікун, за рішенням Суворовського районного суду м. Одеси,

Особа_2 в інтересах Особа_1 було подано до АТ «Одесагаз» заяву приєднання до умов Типового договору розподілу природного газу (фактично приєдналася акцептувала договір). Відповідачу було присвоєно особовий рахунок № 10084900 та ЕІС код 56XM25A006083441G за адресою об'єкта газорозподілу: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, , на який вона має право як власник 4/5 частини, згідно Договору дарування нерухомого майна від 10.11.2001. Особа_1 09.02.2019 досягла повноліття, тому повністю відповідальна за зобов'язання не допускати несанкціонованого відбору природного газу та дотримуватись інших вимог Типового договору розподілу природного газу.

21.02.2018 працівники АТ «Одесагаз» зафіксували факт не допуску до газового обладнання, зокрема за адресою: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, про що було складено відповідний Акт про відсутність доступу до газового обладнання №7810 від 21.02.2018.

13.06.2019 за адресою Одеса, вул. 2-га Пересипська, , працівниками АТ «Одесагаз» обстежено газовий об'єкт та виявлено незаконну врізку до газової мережі і несанкціоноване газоспоживання, про що складено Акт обстеження №9656 від 13.06.2019 та Акт на відключення № 9655 від 13.06.2019 із підписом споживача Особа_1 Того ж дня працівниками АТ «Одесагаз» складено Акт про порушення побутовим споживачем № 187, згідно якого зафіксовано порушення Кодексу ГРС, а саме: «наявність несанкціонованого

проводу».

26.07.2019 відбулось засідання комісії Оператора ГРМ (АТ «Одесагаз») і за результатами розгляду Акту про порушення побутовим споживачем № 187 від 13.06.2019 комісією з розгляду актів про порушення, прийнято рішення № 671аБ від 26.07.2019 про обчислення нарахування вартості об'єму природного газу за несанкціонований газопровід у розмірі 213927,64 грн. згідно граничних об'ємів споживання природного газу населенням.

26.07.2019 комісією АТ «Одесагаз» було складено Акт розрахунок №187 вартості нарахуваного об'єму природного газу за несанкціонований газопровід у розмірі 213927,64 грн. із розрахунку нарахувань за граничними об'ємами споживання природного газу населенням з врахуванням усіх газових приладів і пристроїв споживача, за вартістю закупівлі газу за період з червня 2017 року по червень 2019 року (729 дні). Даний розрахунок здійснено у відповідності до глави 3 розділу XI Кодексу ГРС.

Вище зазначений Акт розрахунок №187 вартості нарахуваного об'єму природного газу за несанкціонований газопровід разом із супровідним листом вимогою №4642/25/25 від 08.08.2019 про обов'язковість сплати був направлений споживачу рекомендованим письмовим повідомленням №6500139768269, однак вартість нарахуваного об'єму природного газу за несанкціонований газопровід і протиправне газоспоживання у розмірі 213927,64 грн.

Особа_1 не сплатила, що зумовило звернення до суду з відповідним позовом.

Заочним рішенням Суворовського районного суду м. Одеси від 17.05.2023 позов задоволено.

Не погодившись з наведеним рішенням, Особа_1 звернулась з апеляційною скаргою, посилаючись на його незаконність та необґрунтованість, порушення судом норм матеріального, процесуального права та неповне дослідження обставин справи.

Апеляційна скарга мотивована тим, що суд не дослідив належним чином те, що на момент виявлення АТ «Одесагаз» правопорушення щодо незаконної врізки до газової мережі і несанкціонованого газоспоживання Особа_1 була неповнолітньою особою. Крім того, за адресою об'єкта газорозподілу: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, 15, на який Особа_1 має право як власник 4/5 частини, згідно Договору дарування нерухомого майна від 11.11.2001 проживали її опікун Особа_2 зі своєю донькою. 08.08.2017 Особа_1 переїхала на проживання до своєї сестри, що підтверджується листом Одеського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді від 08.08.2017. З 01.09.2017 Особа_1 почала проживати у гуртожитку КЗ «Одеське обласне медичне училище», що підтверджується листом Служби у справах дітей ОМР від 10.10.2017. 06.12.2017 Особа_1 підписано заяву – приєднання до умов договору розподілу природного газу для побутових споживачів за адресою: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, 15. 12.09.2017 неповнолітня Особа_1 звернулась до служби у справах дітей ОМР з заявою про зняття піклування над нею, у зв'язку з невиконанням обов'язків її піклувальника Особа_2 08.12.2017 за рішенням Суворовського районного суду Особа_2 позбавлено повноважень піклувальника над Особа_1 Особа_1 А. зазначає, що на момент укладення Особа_2 договору розподілу природного газу не проживала за адресою: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, 15. Укладаючи договір з АТ «Одесагаз» на момент фактичного припинення опіки та переїзду Особа_1 на інше постійне місце проживання, Особа_2 виступала вже не як опікун, а як постійний суб'єкт, користувач будинку та сторона договору.

Справу розглянуто без виклику учасників справи в порядку ст. 369 ЦПК України.

Відповідно до ч. 1 ст. 367 ЦПК України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними в ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

Проаналізувавши встановлені судом першої інстанції обставини у справі апеляційний суд вважає, що апеляційна скарга підлягає частковому задоволенню з огляду на таке.

Як свідчать матеріали справи, АТ «Одесагаз» звертаючись до суду з позовом до

Особа_1 , просив стягнути з відповідача вартість нарахованого об'єму природного газу за не несанкціонований газопровід в сумі 213 927,64 грн. за період з червня 2017 по червень 2019.

21.02.2018 працівники АТ «Одесагаз» зафіксували факт не допуску до газового обладнання за адресою: м. Одеса, вул. 2-га Пересипська, , про що було складено відповідний Акт про відсутність доступу до газового обладнання №7810 від 21.02.2018.

Особа_1 - 09.02.2001 року народження, тобто станом на 21.02.2018 була неповнолітньою.

Задовольняючи позов, суд виходив з того, що оскільки станом на дату складання Акту обстеження Особа_1 набула статусу повнолітньої особи та є власником майна, то є відповідальною за зобов'язаннями щодо виявленого порушення.

Проте повністю погодитися з такими висновками суду першої інстанції неможна, виходячи з наступного.

Встановлено, що 13.06.2019 за адресою Одеса, вул. 2-га Пересипська, , працівниками АТ «Одесагаз» обстежено газовий об'єкт та виявлено незаконну врізку до газової мережі і несанкціоноване газоспоживання, про що складено Акт обстеження №9656 від 13.06.2019 та Акт на відключення № 9655 від 13.06.2019 із підписом споживача Особа_1

Того ж дня працівниками АТ «Одесагаз» складено Акт про порушення побутовим споживачем № 187, згідно якого зафіксовано порушення Кодексу ГРС, а саме: «наявність несанкціонованого газопроводу».

26.07.2019 відбулось засідання комісії Оператора ГРМ (АТ «Одесагаз») і за результатами розгляду Акту про порушення побутовим споживачем № 187 від 13.06.2019 комісією з розгляду актів про порушення, прийнято рішення № 671аб від 26.07.2019 про виконання нарахування вартості об'єму природного газу за несанкціонований газопровід у розмірі 213927,64 грн. згідно граничних об'ємів споживання природного газу населенням.

26.07.2019 комісією АТ «Одесагаз» було складено Акт розрахунок №187 вартості нарахованого об'єму природного газу за несанкціонований газопровід у розмірі 213927,64 грн. із розрахунку нарахувань за граничними об'ємами споживання природного газу населенням з врахуванням усіх газових приладів і пристроїв споживача, за вартістю закупівлі ВТВ за період з червня 2017 року по червень 2019 року (729 дні). Даний розрахунок здійснено у відповідності до глави 3 розділу XI Кодексу ГРС.

Особа_1 є власником частини будинку з 10.12.2001.

20.03.2007 помер батько Особа_1 – Особа_3 .

18.10.2012 мати Особа_1 . Особа_4 . позбавлена батьківських прав.

21.03.2013 рішенням Суворовського районного суду м.Одеси від 21.03.2013 над Особа_1 встановлено опіку та призначено опікуна Особа_2

18.04.2016 померла мати Особа_1 – Особа_4

05.08.2016 розпорядженням Балтської районної державної адміністрації Особа_1 надано статус дитини – сироти.

06.07.2017 Особа_1 звернулася до територіального відділу служби у справах дітей Одеської міської ради у Суворовському районі м.Одеси та повідомила, що з квітня 2017 року не проживає з опікуном, що також встановлено Службою у справах дітей Одеської міської ради.

З 10.08.2017 Особа_1 переїхала на проживання до Особа_5 , що встановлено у клопотанні Служби у справах дітей Одеської міської ради.

27.07.2017 Особа_1 зарахована до КЗ «Одеське обласне базове медичне училище».

12.09.2017 Особа_1 звернулася до служби у справах дітей Одеської міської ради з заявою про зняття піклування над нею в зв'язку з невиконанням обов'язків її піклувальником Особа_2

13.10.2017 Служба у справах дітей Одеської міської ради звернулася з клопотанням

цільність звільнення Особа_2 від обов'язків піклувальника
повнолітньої Особа_1

06.12.2017 Особа_2 підписала заяву-приєднання до умов договору
оділу природного газу для побутових споживачів за адресою: м.Одеса, вул. 2-га
Пересипська, буд.

08.12.2017 Особа_2 позбавлено повноважень піклувальника Особа_1
підставі рішення Суворовського районного суду м.Одеси.

З 26.10.2005 Особа_2 зареєстрована в спірному будинку за
адресою: м.Одеса, вул. 2-га Пересипська,

Відповідно до ст. 6 СК України правовий статус дитини має особа до досягнення нею
повноліття. Малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років.
Повнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

Відповідно до ст. 6 СК України правовий статус дитини має особа до досягнення нею
повноліття. Малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років.
Повнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

Відповідно до ст.33 ЦК України неповнолітня особа особисто несе відповідальність за
порушення договору, укладеного нею самостійно відповідно до закону.

Неповнолітня особа особисто несе відповідальність за порушення договору,
укладеного за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальника. Якщо у неповнолітньої особи
достатньо майна для відшкодування збитків, додаткову відповідальність несуть її батьки
(усиновлювачі) або піклувальник.

Неповнолітня особа несе відповідальність за шкоду, завдану нею іншій особі,
відповідно до статті 1179 цього Кодексу.

Згідно зі ст. 59 ЦПК України права, свободи та інтереси малолітніх осіб віком до
чотирнадцяти років, а також недієздатних фізичних осіб захищають у суді відповідно їхні
батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи, визначені законом.

Права, свободи та інтереси неповнолітніх осіб віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти
років, а також осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть захищати у суді відповідно
їхні батьки, усиновлювачі, піклувальники чи інші особи, визначені законом. Суд може
включити до участі в таких справах неповнолітню особу чи особу, цивільна дієздатність якої
обмежена.

Законні представники можуть доручати ведення справи в суді іншим особам.

Згідно зі ст. 12 ЦПК України суд сприяє всебічному і повному з'ясуванню обставин
справи: роз'яснює особам, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки, попереджує про
наслідки вчинення або не вчинення процесуальних дій і сприяє здійсненню їхніх прав у
випадках, встановлених цим Кодексом.

Статтею 13 ЦПК України визначено, що суд розглядає цивільні справи не інакше як за
зверненням фізичних чи юридичних осіб, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах
заявлених ними вимог і на підставі доказів сторін та інших осіб, які беруть участь у справі.

Відповідно до статей 15, 16 ЦК України кожна особа має право на захист свого
цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання. Кожна особа за
захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу має право
звернутися до суду, який може захистити цивільне право або інтерес у один із способів,
визначених частиною першою статті 16 ЦК України, або й іншим способом, що
встановлений договором або законом.

За змістом ст. ст. 43, 49, 51, 175 ЦПК України на позивача покладено обов'язок
визначати відповідача у справі. Водночас позивач не позбавлений права звернутись до суду з
клопотанням про залучення до участі у справі співвідповідачів і третіх осіб, які не заявляють
самостійних вимог.

Відповідно до ч. 1 ст. 51 ЦПК України якщо позов подано не до тієї особи, яка
повинна відповідати за позовом, суд до закінчення підготовчого провадження, а у разі

розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження - до початку першого судового засідання за клопотанням позивача замінює первісного відповідача належним відповідачем, не закриваючи провадження у справі.

Згідно ст. 48 ЦПК України сторонами в справі можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Відповідачем в цивільному процесі є особа, яка на думку позивача, порушила, не визнала або оспорила його права, свободи чи інтереси і тому притягується до участі у справі для відповіді за пред'явленими позовними вимогами.

Тільки на сторони поширюються матеріально-правова сила судового рішення і залежно від судового рішення змінюється обсяг їх суб'єктивних особистих та матеріальних прав.

Згідно з положеннями цивільного процесуального законодавства відповідач - це особа, яка має безпосередній зв'язок зі спірними матеріальними правовідносинами та, на думку позивача, порушила, не визнала або оспорила його права, свободи чи інтереси і тому притягується до участі у цивільній справі для відповіді за пред'явленими вимогами.

Право на заміну неналежного відповідача на належного відповідача належить виключно позивачу.

Відповідно до абз.8 постанови пленуму Верховного суду України від 12.06.2009 № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції», пред'явлення позову до неналежного відповідача не є підставою для відмови у відкритті провадження у справі чи залишення заяви без руху, оскільки заміна неналежного відповідача здійснюється в порядку, визначеному статтею 33 ЦПК. Після заміни неналежного відповідача або залучення співвідповідача справа розглядається спочатку в разі її відкладення або за клопотанням нового відповідача чи залученого співвідповідача та за його результатами суд відмовляє в позові до неналежного відповідача та приймає рішення по суті заявлених вимог щодо належного відповідача. Таким чином, пред'явлення позову до неналежного відповідача є однією з підстав для відмови у задоволенні позовних вимог.

Отже, неналежне визначення сторін у позові є самостійною підставою для відмови у позові. Відповідна правова позиція викладена Верховним судом у постанові від 14 листопада 2019 року у справі № 307/2201/15-ц.

Таким чином, поза увагою суду першої інстанції залишилося те, що договір про приєднання був укладений від імені Особа_1 хоча за віком такі дії мали вчинятися нею за згодою піклувальника.

Зобов'язання з позивачем виникли з неправомірних дій, Особа_1 з червня 2017 року і до часу виявлення порушення не проживала в спірному будинку, а тому факт укладання договору приєднання від її імені не є безумовною ознакою того, що саме вона є суб'єктом відповідальності за завдану шкоду, для розмежування відповідальності належним має бути суб'єктний склад осіб учасників справи.

В свою чергу, Особа_2, виконуючи обов'язки опікуна, уклала договір, проживала в будинку протягом спірного періоду, будучи зареєстрованою, відтак повинна бути залученою до участі у справі в частині вимог простягнення коштів за період з червня 2017 року до 09.02.2019 – часу набуття відповідачкою повноліття. З огляду на викладене, в частині вимог про стягнення коштів за зазначений період, рішення суду не відповідає вимогам ст.263 ЦПК України, підлягає скасуванню із ухваленням нового про відмову задоволенні позову, оскільки позов пред'явлено до неналежного відповідача.

Також встановлено, що виявлене АТ «Одесагаз» правопорушення є триваючим.

09.02.2019 Особа_1 набула повноліття, як власник несе відповідальність за належне їй майно, з того часу мала достатньо повноважень для відновлення своїх прав як особа з належним обсягом дієздатності, тому позов підлягає частковому задоволенню, стягненню з відповідачки підлягають 39327,21 грн за період з лютого по червень 2019 року.

Стягнення зазначеної суми не позбавляє Особа_1 права відшкодування завданих

ів шляхом звернення з позовом до відповідальної за порушення особи.

Судом першої інстанції справу розглянуто в порядку заочного розгляду справи, в якому рішення відмовлено, тому наявні поважні причини врахування зазначених вин судом апеляційної інстанції, що спростовує доводи про унеможливлення їх вивчення через приписи ст.367 ЦПК України.

Керуючись ст. ст. 376, 382, 383, 384 ЦПК України, суд,

постановив:

Апеляційну скаргу Особа_1 задовольнити частково.

Заочне рішення Суворовського районного суду м. Одеси від 17.05.2023 скасувати.

Позов Акціонерного товариства «Одесагаз» до Особа_1 про стягнення у задовольнити частково.

Стягнути з Особа_1 на користь Акціонерного товариства «Одесагаз» грошованість в розмірі 39327,21 грн., в решті позову відмовити .

Постанова набирає законної сили з дня її прийняття, оскарженню в касаційному порядку не підлягає, крім випадків визначених п. 2 ч. 3 ст. 389 ЦПК України.

Головуючий: Є.С. Северова

Судді: Л.М. Вадовська

О.С. Комлева

секретар *О.С. Комлева*

